

ATESTUOTŲ ARCHITEKTŲ (STATYBOS TECHNINĖS VEIKLOS PAGRINDINIŲ SRIČIŲ IR TERITORIJŲ PLANAVIMO VADOVŲ) KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO MOKYMO PROGRAMA

1. Programos teisinis pagrindas: Programa sudaryta remiantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, kuriuose nustatyta, jog asmenys, gavę atitinkamus atestatus, kas 5 metai privalo tobulinti savo kvalifikaciją kvalifikacijos tobulinimo kursuose, išklausydami ne mažiau kaip 20 val. paskaitų pagal atitinkamas Vyriausybės įgaliotos institucijos (Aplinkos ministerijos ir / ar Lietuvos architektų rūmų) suderintas programas.

2. Mokymų tikslas: Suteikti atestuotiesiems architektams teisinių, profesinių ir gretutinių specialybių žinių ir įgūdžių, reikalingų vykdant atestuoto architekto veiklą, supažindinti su šią veiklą Lietuvos Respublikoje reglamentuojančia teisine baze ir jos pakeitimais, ugdyti teisės aktų taikymo, sudėtingų teisinių situacijų sprendimo ir kitus profesinius įgūdžius, užtikrinančius atestuoto architekto veiklos ir jos metu priimamų sprendimų teisėtumą bei bendrą žmogaus kuriamos aplinkos kokybę. Taip pat sudarant šią programą, buvo remiamasi nuostata, kad veikiant architektūros lauke, būtina save tobulinti plečiant akiratį, pasitelkiant kitų disciplinų žinias. Visavertis miestas – tai ne tik jo „kietoji“ dalis – pastatai, tai ir žmonės, ir gamtinė aplinka. Architekto kaip socialaus meno atstovo pareiga yra atsižvelgti į daugelį aspektų ir kurti menišką bei komfortišką ir turtingą urbanistinę aplinką. Todėl į kursų programą įtraukiamos ir gretutinių specialybių žinias ir įgūdžius lavinančios temos, kurios talkina įgyvendinant Architektūros įstatyme numatytus architektūros kokybės kriterijus.

3. Mokymų metodai: Mokymai vykdomi naudojant paskaitos ir konkrečių situacijų analizės įtraukaus dalyvavimo metodus. Paskaitų, seminarų metu pateikiamos praktinės ir / ar teorinės žinios, pristatomos ir nagrinėjamos teisės aktu, kitų dokumentų nuostatos, supažindinama su jų pakeitimais, aptariami skirtingi požiūriai į nagrinjamų nuostatų aiškinimą ir taikymą, analizuojama nustatytų reikalavimų, rekomendacijų reikšmė bei įtaka aplinką formuojančių sprendinių kokybei. Konkrečių situacijų analizės metu pristatomi praktiniai pavyzdžiai (teismų, realizuotų objektų ir kt.), atsakoma į klausimus, skatinama dalyvių diskusija.

4. Mokymų temos: Mokymų temos susijusios su atestuotų architektų profesinėmis ir teisinėmis žiniomis, apibrėžtomis Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų įstatyme, Aplinkos ministro patvirtintoje Profesinių ir teisinių žinių egzamino programoje Lietuvos Respublikos ir užsienio architektams, siekiantiems Lietuvos Respublikoje eiti teritorijų planavimo vadovų pareigas, Aplinkos ministro patvirtintoje Profesinių ir teisinių žinių egzaminų programoje Lietuvos Respublikos ir užsienio architektams, siekiantiems Lietuvos Respublikoje eiti statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas, bei su Lietuvos Respublikos architektūros įstatymu 2017 m. birželio 8 d. Nr. XIII-425. Mokymų temos diferencijuotos – jos skirtos arba teritorijų planavimo vadovams, arba statybos techninės veiklos pagrindinių sričių, arba yra bendros visiems atestuotiesiems architektams. Jos pateikiamos šios programos 10 punkte.

5. Mokymų organizacija: Mokymus organizuoja Architektūros kokybės vystymo asociacija (toliau – AKVA), juridinio asmens kodas 304104654, adresas – Smolensko g. 10D-41, Vilnius, tel. +37068099800, akvabiuras@gmail.com, internetinė svetainė: arch-akva.lt, AKVA įsteigta 2015 m. Įstatuose numatytas AKVA tikslas – žmogaus kuriamos aplinkos kokybės gerinimas, vykdant asociacijos įstatuose numatytą veiklą, tame tarpe, ugdant specialistų ir visuomenės kompetenciją. Siekiant šio tikslo, AKVA veiklos sritys yra: aplinkos kokybės poreikio žadinimas visuomenėje; specialistų ir visuomenės kompetencijų ugdymas; aplinkos kokybės tyrimas, analizė, ekspertinė veikla; tarpininkavimas tarp aplinkos

formavimo proceso dalyvių: visuomenės, verslo, specialistų, valstybės ir savivaldos institucijų bei kitų fizinių ir juridinių asmenų; veiklos, susijusios su aplinkos kokybės gerinimu, organizavimas: kūrybinių dirbtuvių, seminarų, kvalifikacijos tobulinimo kursų, konferencijų ir t. t., ir pan. Atestuotų architektų kvalifikacijos tobulinimo kursai rengiami nuo 2015 m.

6. Mokymų personalas: Mokymus veda platus specialistų ratas – nuo architektų iki advokatų, sociologų. Išsamesnė informacija kursų programos temų lentelėje ir pridedamuose gyvenimo aprašymuose.

7. Informacijos apie mokymus viešinimas: Informacija apie mokymus skelbiama likus ne mažiau nei 2 savaitėms iki renginio internetinėje svetainėje arch-akva.lt, socialinio tinklo Facebook AKVA paskyroje, taip pat platinama elektroniniu paštu ir kitomis komunikacijos priemonėmis. Tuo atveju, jei renginį pilnai ar iš dalies finansuoja rėmėjai ir jiems suteikiamas laiko tarpas tiesioginei komunikacijai su auditorija, renginio trukmė nebūtinai turi sutapti su programoje, atitinkamai – ir pažymėjime, nurodyta kursų trukme (skelbime apie tai bus informuojama). Be šios, skelbime nurodoma kita reikalinga informacija apie mokymus, atitinkanti 2017-01-26 Lietuvos architektų rūmų tarybos sprendimu patvirtinto Nr. T17/01-1 Architektų kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarkos aprašo 22 punkte išdėstytus reikalavimus.

8. Mokymų patalpos: Mokymai rengiami higienos, gaisrinės saugos ir kitus reikalavimus atitinkančiose patalpose, kurias nuomoja konferencijų centrai, valstybės bei savivaldybių institucijos, asociacijos ir kitos organizacijos.

9 Išklausių kvalifikacijos tobulinimo kursų dokumentas: Sudalyvavus mokymuose (išklusius visą paskaitą, paskaitas, sudalyvavus seminare ir pan.) išduodamas kvalifikacijos tobulinimo kursų pažymėjimas, kuriame be kitų duomenų nurodoma, jog kursų programa yra suderinta su Aplinkos ministerija ir / ar Lietuvos architektų rūmais, taip pat derinimo raštų numeris ir data.

10. Mokymų temos: Kvalifikacijos tobulinimo kursų metu skaitomos šios paskaitos, vedami seminarai:

Eil. Nr.	Kvalifikacijos tobulinimo temos pavadinimas	Turinys	Kvalifikacijos tobulinimo būdas (forma)	Kursų trukmė	Lektorius ir jo kvalifikacija*
1.	TEMOS, AKTUALIOS TIK TERITORIJŲ PLANAVIMO VADOVAMS				
1.1.	Teritorijų planavimo specifika kultūros paveldo apsaugos srityje	Paskaitoje pristatomi teritorijų planavimo specialiąsias taisykles įtvirtinantys kultūros paveldo apsaugos srities teisės aktai, analizuojamos konkrečios specialiosios teritorijų planavimo procedūros ir kiti reikalavimai, keliami planuojamoms kultūros paveldo teritorijoms ir objektams, nagrinėjamas šių specialiųjų reikalavimų santykis su bendrosioms teritorijų planavimo nuostatomis, praktikoje kylančios problemos ir šioje srityje formuojama teismų praktika.	Paskaita	2-4 val.	advokatė Kristina Matvejenkaitė
1.2.	Interesų derinimas planuojant teritorijas	Paskaitoje analizuojami teisės aktų reikalavimai, keliami įvairių subjektų: valstybės ir savivaldybių institucijų, verslo atstovų, visuomeninių organizacijų, ir atskirų individų bei visos visuomenės interesų derinimui, teritorijų planavimo procedūros, kurios skirtos suderinti šiuos interesus ir	Paskaita-seminaras	2-4 val.	advokatė Kristina Matvejenkaitė

		jų efektyvumas, taip pat pristatomi kiti galimi interesų derinimo būdai, įtvirtinti įvairiuose teisės aktuose ar gali būti pasirinktinai taikomi kaip geros praktikos pavyzdžiai. Taip pat pristatomos teismų praktikos, analizuojančios interesų derinimo problematiką ir siūlančios galimus jos sprendimo būdus, naujovės.			
1.3.	JT Darnaus vystymosi tikslų integravimas į teritorijų planavimą	Lietuvoje urbanizuotose teritorijose gyvena apie du trečdalius šalies gyventojų. Kaip užtikrinti, kad mūsų miestai ir miesteliai būtų planuojami darniai ir tvariai? Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslai (angl. <i>Sustainable development goals</i>) siūlo sistemą, besiremiančią konkrečiais uždaviniais ir rodikliais, kaip siekti darnesnės ateities, užtikrinant socialinę ir ekonominę gerovę, tuo pačiu tvariai naudojant gamtinius išteklius. Konkrečiai 11 Tikslas „Darnūs miestai ir bendruomenės“ ¹ , tinkamai lokalizuotas, gali padėti spręsti iššūkius ir siūlyti galimybes užtikrinant gyventojų gerovę per įtraukų, saugių, atsparių gamtinėms grėsmėms ir darnių miestų ir gyvenviečių kūrimą.	Paskaita	2-4 val.	ekologė, miškų ir gamtos apsaugos politikos magistrė Kristina Simonaitytė
2.	TEMOS, AKTUALIOS TIK STATYBOS TECHNINIŲ SRIČIŲ VADOVAMS				
2.1.	Biblioteka kaip pastatas ir institucija: architektūrinės bibliotekos sampratos ir naudojimo prielaidos	Bibliotekų vaidmens samprata keičiasi nuo XIX a. įvykusio viešųjų bibliotekų judėjimo iki XXI a. bibliotekų, veikiančių plataus interneto prieinamumo ir kintančios žinių ir informacijos sampratos kontekste. Šie pokyčiai reikšmingi ne tik kintančių bibliotekų paslaugų atžvilgiu: nuo archyvų kaupimo ir prieigos prie pastangos tapti atvirais ir universaliais kultūros židiniais, stipriai išsiplečiant veiklų ratą: nuo interneto prieigos teikimo ir įvairių edukacinių užsiėmimų iki spektaklių ir net festivalių organizavimo; bet ir kintančia materialia bibliotekų išraiška, jų architektūra. Perkuriamos pastatų erdvės siekiant jas geriau pritaikyti atnaujintam bibliotekos įvaizdžiui ir veikloms, projektuojamos „XXI a. bibliotekos“. Siekiant suprasti, kaip tinkamiausiai projektuoti naujų bibliotekų veiklas, reikšminga analizuoti bibliotekų architektūros raidą – erdvės formavimo idėjas – istoriniame kontekste, siejant su kintančiais bibliotekos uždaviniais, ir nagrinėjant erdvines-architektūrinės naudojimosi bibliotekų paslaugomis prielaidas. Pranešime bus pristatomos naudojimosi bibliotekos paslaugomis architektūrinės prielaidos, aptariami poreikiai kylantys XXI a. bibliotekai ir nagrinėjama, kaip istoriškai kintanti bibliotekų erdvinė raiška buvo susijusi su kintančia bibliotekos koncepcija.	Paskaita	2-4 val.	Soc. m. dr. Dalia Čiupailaitė
2.2.	Architektūra kaip	Pastatas – tai juslėms atsiveriantis pasakojimas. Per visas jusles, ne tik	Paskaita	2-4 val.	Soc. m. dr. Dalia Čiupailaitė

	juslinė programa	vizualinę perspektyvą, pastatas kuria subjektyvią ir intersubjektyvią – santykius kuriančią žmogišką patirtį. Tai, ką matai, girdi, užuodi, net pajauti skonį – kuria erdvės patirtį. Paskaitoje bus nagrinėjami architektūroje atsiveriantys jusliniai patyrimai iš fenomenologinės ir sociologinės perspektyvos.			
3.	TEMOS, AKTUALIOS VISIEMS ATESTUOTIEMS ARCHITEKTAMS				
3.1.	Architektūros kokybės užtikrinimas architekto veikloje	Paskaitoje nagrinėjami teisės aktai ir jų konkrečios nuostatos, skirtos užtikrinti architektūros kokybę, įskaitant Architektūros įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo, Statybos įstatymo, Nekilnojamojo kultūros paveldo įstatymo ir kt. įstatymų normas. Aptariamas šiuose įstatymuose įtvirtintų normų turinys, jų aiškumas bei tikslai ir tarpusavio suderinamumo problema bei poveikis architektūros kokybei, taip pat nagrinėjama galima perteklinio teisinio reguliavimo ar, atvirkščiai, jo stokos neigiama įtaka architektūros kokybei ir siūlomi būdai šiai problemai spręsti.	Paskaita	2-4 val.	advokatė Kristina Matvejenkaitė
3.2.	Trečiųjų asmenų interesų apsauga teritorijų planavimo ir statybos srityje	Paskaitoje apibrėžiama trečiųjų asmenų ir jų interesų samprata, analizuojamos savininko, valdytojo, naudotojo sąvokos ir jų skirtumai, pristatomi teisės aktuose nustatyti šių asmenų interesų apsaugos atvejai ir reikalavimai, išsamiai nagrinėjamos nuostatos, reikalaujančios gauti nustatytų asmenų sutikimus, derinimus, pritarimus, jų taikymo atvejai, kylančios problemos, teismų išaiškinimai.	Paskaita	4 val.	advokatė Kristina Matvejenkaitė
3.3.	Architektūros vaidmuo kuriant atvirą miestą	Gerai namai nesukuria gero elgesio ar geros bendruomenės, rašė Jane Jacobs savo 1961 m. veikalė „Didžiųjų Amerikos miestų gyvenimas ir mirtis“, grindžiančiame esminius urbanistikos principus ir šiandien. Nepaisant to, paskyrė visą veikalą pasiūlymams, kaip kurti gyvybingą miestą. Pastangos projektuoti gyvybingus, integruotus, patogius ir atvirus miestus išlieka aktualios iki šiol. Architektūra negali išspręsti socialinių problemų, tačiau gali reikšmingai prisidėti kurdamą atvirą miestą jo gyventojams. Paskaitoje bus nagrinėjamos architektūros (erdvės struktūros jos sintaksės) galimybės prisidėti prie tokio miesto formavimo.	Paskaita	2-4 val.	Soc. m. dr. Dalia Čiupailaitė
3.4.	Kultūros paveldo vaidmuo miesto planavime: <i>Historic Urban Landscape</i> koncepcija	2011 m. UNESCO priimta Istorinio miesto kraštovaizdžio rekomendacija - kol kas naujausia kultūros paveldo [traukimo į miesto planavimą] prieiga, siekianti integruoti iki šiol egzistavusias pastatytosios aplinkos apsaugos praktikas į platesnius miestų plėtros tikslus įvairiuose kultūriniuose kontekstuose. Ši prieiga atsižvelgia ne tik į esamą fizinę aplinką, tačiau ir į nematerialųjį paveldą, kultūrinę įvairovę, socialinius-ekonominius ir aplinkos veiksnius bei vietinių bendruomenių vertes. Visgi nuo pat jos	Paskaita	2-4 val.	architektė, dr. Viltė Janušauskaitė

		atsiradimo girdima ir įvairiapusės kritikos - nuo konservatyviųjų paveldosaugos balsų, teigiančių, kad šiuo būdu legitimuojama žalinga plėtra iki susirūpinimo priegos abstraktumi ir konkrečių priemonių trūkumu. Naujas gyvenimas istoriniuose miestuose - kurlink?			
3.5.	Urbanistinio paveldo apsaugos Lietuvoje istorija	Urbanistinio paveldo apsauga yra turbūt labiausiai kritikuojamas ir daugiausia konfliktų tarp įvairių suinteresuotų šalių keliantis Lietuvos kultūros paveldo sistemos veiklos aspektas. Ir priešingai, ji buvo sovietinės Lietuvos paminklosaugos sistemos pasididžiavimas. Siekiant atsakyti į klausimą, kodėl įvyko šis lūžis ir ieškant sprendimų susidariusioje situacijoje, aktualu perprasti, kaip ir kodėl Lietuvoje susiklostė tam tikra urbanistinio paveldo samprata ir jo apsaugos sistema, kaip jos kito ir kaip vertintinos vienalaikių tarptautinių tendencijų (ne tik doktrininių tekstų, tačiau ir realių projektų sprendinių) kontekste.	Paskaita	2-4 val.	architektė, dr. Viltė Janušauskaitė
3.6.	Architektūrinės intervencijos istoriniuose pastatuose	Istoriniai pastatai - daugiausia dėmesio sulaukianti ir kartu betarpiškiausiai su kasdieniu šiuolaikiniu gyvenimu susijusi paveldo rūšis. Nepriklausomai nuo jų formalaus įpaveldinimo statuso, sėkmingos architektūrinės intervencijos šiuose pastatuose reikalauja specializuotų žinių tiek teorinių principų, tarptautinių doktrinų, tiek praktinių (medžiagų suderinamumo, tradicinių technologijų) aspektu. Velnias slypi detalėse, todėl svarbu pristatyti ne tik istorines tendencijas (nuo stilistinio restauravimo iki grynojo konservavimo), bendruosius paveldo apsaugos principus (nuo preventyvos priežiūros iki atstatymo), tačiau ir atkreipti dėmesį į atgimstančias gerąsias praktikas ir detalių svarbą.	Paskaita	2-4 val.	architektė, dr. Viltė Janušauskaitė
3.7.	Novatoriški urbanistinio planavimo ir visuomenės įtraukimo metodai naujos miestų erdvių kokybės kūrimui	Visuomenės įsitraukimas į planavimo procesus ir nuolat augantis visuomenės susidomėjimas pokyčiais mieste nebėra naujiena. Daugelis Lietuvos architektų, urbanistų ir planuotojų jau suvokia, kad viešas projektų pristatymas ir betarpiškas bendravimas su tiesioginiais planuojamų ar projektuojamų objektų naudotojais po truputėli tampa neišvengiama architekto kasdienybės dalimi. Po truputėlį formuojasi visuomenės įsitraukimo į planavimą kultūra ir praktika, tačiau šiame ankstyvame etape tai vis dar suvokiama kaip architekto profesijos erozija ir dalies atsakomybės perleidimas neprofesionaliai visuomenei (ko neturėtų būti). Siekiant išsklaidyti šį mitą, ypatingai svarbu aiškiai apibrėžti architekto vaidmenį, įtraukimų proceso tikslus, metodus ir priemones, kurios prisidėtų prie sprendinių kontekstualumo, architektų profesionalumo ir jų darbų kokybės augimo.	Paskaita-seminaras	2-4 val.	Urbanistas, miesto kūrimo ir vystymo procesų moderatorius Martynas Marozas

	Miestų planavimo būtinybė: nuo galimybių tyrimų iki kūrybos	Paskaitoje bus aptarti urbanistiniai ypatumai, inovacijos ir tendencijos. Kaip tobulinti XXI a. miestus bei jų erdves, kad būtų išsaugota istorija bei sukurta nauja tapatybė? Paradoksalu, bet kuriant tvaresnį bei išmanesnį miestą reikia sugrįžti prie miestų augimo tradicijų. XX a. tendencija, pridariusi daug žalos, stabdžiusi natūralų miestų augimą yra nekeičiami ir netikslinami urbanistiniai miestų planai.	Paskaita-seminaras	2-4 val.	Architektas-urbanistas Donatas Baltrušaitis
3.8.	Kas yra strateginis erdvinis planavimas ir kam jis reikalingas? Kodėl teorija egzistuoja, o praktika neegzistuoja?	Strateginis erdvinis planavimas yra viešojo sektoriaus vadovaujamas socio-erdvinis procesas, kurio metu sukuriama vizija, veiksmai ir įgyvendinimo priemonės, kurios formuoja vietos teritorinį identitetą, kokia vieta yra ir kokia ji gali tapti. Šio tipo planavimas skirtingose šalyse yra skirtingai taikomas ir naudojamas, tai dažniausiai priklauso nuo planavimo kultūros išsivystymo lygio. Lietuvoje tokią planavimo praktiką teisinė bazė leidžia, bet neskatina ir kol kas nefiksuoja kaip svarbaus planavimo instrumento. Tačiau keletas tokių gerosios praktikos pavyzdžių egzistuoja. Toks strateginio planavimo instrumentas leidžia sukurti į realius veiksmus orientuotas vizijas miesto ar jo dalių ateičiai. Strateginis erdvinis planas taip pat gali tapti politinės programos dalimi ar netgi stuburu. Tokio tipo planavimas siekia tapti įrankiu, kuris kuria naujas sinergijas ir aktyvių suinteresuotų šalių dalyvavimą miesto planavimo procesuose.	Paskaita	2-4 val.	Architektas-urbanistas Donatas Baltrušaitis
3.9.	Urbanistinė regeneracija. Kaip (per)planuoti miestus ir urbanistines struktūras išnaudojant miesto turimą potencialą?	Vyrauja įsitikinimas, kad šiuo metu svarbiausia yra sovietinių daugiabučių renovacija. Bet juk tie seni daugiabučiai jau po keliasdešimt metų pradės griūti... Kur kas svarbiau yra kompleksinė kvartalinė regeneracija, kuomet šalia senų daugiabučių atsirastų ir nauji modernūs daugiabučiai su viešosiomis funkcijomis cokoliniuose aukštuose, būtų sistemiškai tvarkomos žaliosios erdvės visame kvartale, peržiūrimi pėsčiųjų, dviračių srantai ir aktyvinama vietinė bendruomenė. Tokio tipo regeneracija yra beveik neįmanoma be tinkamo žemės nuomos ir perleidžiamų žemės naudojimo teisių reglamentavimo.	Paskaita	2-4 val.	Architektas-urbanistas Donatas Baltrušaitis
3.10.	Architektūra ar urbanistika?	Šiuolaikinėje žmogaus raidos eroje miestų ir urbanizuotų struktūrų augimas atskyrė gamtą nuo žmogaus veiklos. Ankstyvaisiais laikais žmogaus gyvenvietės buvo integruotos ir daroje egzistavo su gamta. Žalą civilizuotai Lietuvos miestų plėtrai daro pavienių sklypų projektavimas atsižvelgiant tik į fizinę architektūros formą ignoruojant gretimybes ir viso miesto interesus. Savivaldybės nefinansuoja urbanistinės analizės darbų, urbanistinės plėtros galimybių studijų ir pan., nes nesuvokia jų svarbos ir reikšmės.	Paskaita	2-4 val.	Architektas-urbanistas Donatas Baltrušaitis

		Turime visuomenėje pasėti mintį, kad miestų chaotišką plėtimąsi visgi galima kontroliuoti, ypač jei turėsime bendrą viziją, aiškų teisinį reglamentą.			
3.11.	Išmanus miestas - naujas "greenwash" terminas ar reali nauda miestams?	Visam pasauliui skaitmenizuojantis neišvengiamai keičiasi ir mūsų gyvenamoji aplinka ir gyvenimo kokybė ir žemės gamtinė struktūra. Geologų teigimu, jau esame įžengę į antropoceno amžių, tokį amžių, kuriame fizinį aplinkos pavidalą negrįžtamai keičia tik vienos žinduolių grupės atstovas – žmogus. Ateities miestai sujungs erdvinį ir skaitmeninį pasaulius. Jeigu remsimės vien pažangiomis technologijomis ir išmaniaisiais modeliais, tapsime technologijų įkaitais. Kaip sako urbanistas Dan Hill "Technology is the answer, but what was the question?". Naujos technologijos nepakeičia miesto planavimo, kuriam būtinas racionalus loginis mąstymas ir teritorinio, kultūrinio tapatumo pajautimas.	Paskaita	2-4 val.	Architektas-urbanistas Donatas Baltrušaitis
3.12.	Apie tradiciją ir ideologiją miesto viešojoje erdvėje	Miesto viešųjų erdvių kaita ir formavimas, intensyvios urbanistinės plėtros sociokultūrinėje ir socioekonominėje aplinkoje, yra ypač opus ir aktualus klausimas tiek bendruomenėms, tiek ir profesionalams. Šioms problemoms ir klausimams dedikuoti kursai yra skirti apžvelgti miesto visuomeninių erdvių raidos dėsningumus tradicijos ir ideologijos įtakos aspektu, apžvalgai pasitelkiant platesnį sociokultūrinį kontekstą.	Paskaita	2-4 val.	Architektas-urbanistas, hum. m. dr. Tomas Grunskis
3.13.	Kūrybinis eksperimentas architektūroje. Teorija ir praktika	Kursuose analizuojamos esminės kūrybinio eksperimento sampratos architektūroje. Apžvelgiami pagrindiniai mokslinio ir meninio eksperimento principai, konceptai, juos charakterizuojant bei lyginant tarpusavyje, detalizuojant tiek esminius skirtumus, tiek ir logines sąsajas tarp vieno ir kitų. Kartu plačiai analizuojamas kūrybinio eksperimento reiškinys architektūroje, aptariant ir mokslinės, ir meninės sričių įtakas jam, jo specifikas ir ypatumus bei praktikas šiuolaikinėje architektūroje.	Paskaita	2-4 val.	Architektas-urbanistas, hum. m. dr. Tomas Grunskis
3.14.	Europos kraštovaizdžio konvencijos įgyvendinimo gerieji pavyzdžiai	Paskaitoje bus aptariama Europos kraštovaizdžio apdovanojimo konkursui nominuoti ir Europos Tarybos kraštovaizdžio apdovanojimą pelnę kraštovaizdžio apsaugos, tvarkymo, planavimo pavyzdžiai iš įvairių Europos šalių. Be įgyvendinamų darnaus vystymosi principų, sukuriant ekonomiškai, ekologiškai ir socialiai darnius, tvarius ir gyvybingus įvairaus dydžio teritorinius kompleksus, pareiškėjams keliamos sąlygos: buvimas pavyzdžiu nacionaliniu mastu, visuomenės įtraukimas ir švietimas, supratingumo apie kraštovaizdį didinimas. Paskaitoje bus išanalizuoti Alnos upės aplinkosauginio parko kūrimas Osle (Norvegija, 2018);	Paskaita	2-4 val.	Fiz. m. (geografijos) dr. Giedrė Godienė

		Kraštovaizdžio atkūrimo ir atgaivinimo Deule parke projektas Lilio apylinkėse "Parc de la Deûle, Lille Métropole" (Prancūzija, 2009); Pramoninio kraštovaizdžio identiteto išsaugojimo projektas "Kraštovaizdžio mašina" Sardinijoje (Italija, 2011) ir kiti.			
3.15.	Vanduo architektūroje	Vandens integracija į žmogaus keičiamą aplinką. Įrenginių estetiškas ir techninis parinkimas. Gamtos ir urbanistikos derinimas. Tvarumas, ekologija ir komfortas.	Paskaita	2-4 val.	architektas, prof. Henry Hanson
3.16.	Lietaus vanduo mieste – problemos ir tvarumo principai projektuojant aplinką	Paskaita supažindina su aktualia mums ir kitoms šalims problematika, įvardina pagrindinius tvary lietaus sistemų projektavimo principus, analizuoja galiojančius standartus, iliustruoja Lietuvos ir užsienio pavyzdžiais. Tema yra apie tai, kaip tvariai vystyti miesto aplinką, tvariai naudoti gamtos išteklius (šiuo atveju lietaus vandenį), gerinti gyvenimo kokybę miestuose bei didinti biologinę aplinkos įvairovę. Taip pat spręsti besikeičiančio klimato padarinius, tokius kaip sausros ar potvyniai urbanizuotose teritorijose.	Paskaita	2-4 val.	Kraštovaizdžio architektė Ramunė Sanderson
3.17.	Architektūra kaip medija: ką ir kaip komunikuoja architektūra	Vėsi akmens medija sujungia amžius, – rašė Marshallas McLuhanas savo garsiajame veikle "Kaip suprasti medijas. Žmogaus tęsiniai". Pastatai ne vien pasitarnauja kaip prieglobstis nuo atšiaurių išorės sąlygų, tačiau ir perteikia prasmę, komunikuoja. Tačiau, kur slypi ši prasmė? Ir ką komunikuoja architektūra kaip visuomenėje veikianti medija? Pranešime analizuoju architektūros komunikacijos sąlygas, padedančias apmąstyti, ką galime suprasti iš architektūros. Komunikacijos teorijos skiriasi pagal tai, kaip apibūdina, kur formuojama ar slypi prasmė. Prasmė gali būti suprantama kaip slypinti suvokiamame objekte, kaip priskiriama suvokiančiojo ar besiformuojanti žmonių tarpusavio sąveikoje. Aš siūlyčiau architektūros atžvilgiu apie prasmę mąstyti kaip šių dėmenų sąveiką, vykstančią istoriniame kontekste. Tada galime suprasti architektūros suvokimo ir – tai tampa praktiškai svarbu visuomeniniuose debatuose – jos vertės apibrėžimo sąlygas ir atitinkamai jas ar jomis veikti. Greta šių trijų prasmės alokacijų, siūlau mąstyti apie architektūros sąsają su prasme per du pagrindinius pjūvius: reprezentacinį ir santykių struktūravimo.	Paskaita	2-4 val.	Soc. m. dr. Dalia Čiupailaitė
3.18.	Architektūra kaip socialinė erdvė	Architektūra kaip fizinė erdvė talpina, įgalina, riboja, veikia ją naudojančių žmonių socialines praktikas; yra sietina su simbolinėmis dimensijomis, komunikuoja prasmę, struktūruoja tapatumus. Paskaitoje keliami klausimai: kaip siejasi materialinė aplinka ir jos naudojimas? Kaip, kiek	Paskaita	2-4 val.	Soc. m. dr. Dalia Čiupailaitė

		pastatas/erdvė gali veikti socialines praktikas? Kokie pastato elementai yra pirminės reikšmės specifinių socialinių veiklų atžvilgiu? Kaip fizinė aplinka veikia tai, kaip gyvename ir veikiame kartu socialinėse situacijose?			
3.19.	Miesto viešosios atviros erdvės – dizainą grindžiantys sociologiniai aspektai	Atviros viešosios erdvės mieste – svarbios gyvybingam miesto gyvenimui: nuo fizinės ir psichinės miesto gyventojų sveikatos iki mokymosi būti greta nepažįstamųjų ir didesnio saugumo mieste. Kaip rašo miesto sociologė Sharon Zukin: „Viešojoji erdvė – tai langas į miesto sielą“. Gerai veikiančios viešosios erdvės – tai gerai naudojamos, daugeliui žmonių prieinamos ir jų mėgstamos vietos. Kaip tokias sukurti? Paskaitoje kalbama apie viešųjų erdvių naudojimo prielaidas, įvairių socialinių grupių poreikius jose ir galimus nenumatytus barjerus naudojimuisi, kaip kurti sinergiją tarp grupių skatinančias ir žaismingas patirtis kuriančias viešąsias erdves.	Paskaita	2-4 val.	Soc. m. dr. Dalia Čiupailaitė
3.20.	Architektūra kaip konkrečioji utopija – Henri Lefebvre idėjos architektams	Henri Lefebvre – prancūzų sociologas ir filosofas, suformulavęs socialinės erdvės kaip socialinio produkto ir gamintojos sampratą – vienas kertinių autorių socialiniuose moksluose kalbėjęs apie urbanistiką, erdvę, architektūrą. Be šio autoriaus idėjų apsieina retas miesto studijų tekstas, tačiau jo idėjos yra vertingos ne vien architektūros supratimui ir analizavimui, bet ir praktiniam kūrimui. Henri Lefebvre (1996: 151) siūlo eksperimentuoti kuriant erdves. „Jos gali nustebinti. Kokios yra ir kokios galėtų būti sėkmingiausios vietos? Kaip jos galėtų būti atrastos? Kokiais kriterijais remiantis? Koks dienos laikas ir ritmai įrašyti ir prirašyti šiose „sėkmingose“ erdvėse, palankiose laimei. Tai yra įdomu.“ Paskaitoje pristatomos Henri Lefebvre idėjos sietinos su architektūros praktika.	Paskaita	2-4 val.	Soc. m. dr. Dalia Čiupailaitė
3.21.	Paveldosaugos aktualijos	Paskaitoje kalbama apie kelią, atvedusį į šiuolaikinę paveldosaugos disciplinos ir „kultūros paveldo“ suvokimą, pristatant klasikinę, modernią ir dabartinę, postmodernią, paveldosaugos sampratas, jų skirtumus ir kritiką.	Paskaita	2-4 val.	Hum. m. dr. Rasa Čepaitienė
3.22.	Paveldosaugos raida Lietuvoje	Paskaitoje aptariama paveldosaugos disciplinos eiga Lietuvoje nuo tarpukario bandymų šią sistemą kurti valstybės administravimo priemonėmis, per sovietmetį iki dabartinės jos būklės.	Paskaita	2-4 val.	Hum. m. dr. Rasa Čepaitienė
3.23.	Istorinis-urbanistinis kraštovaizdis: sąvoka ir jos idėjinė evoliucija	Paskaitoje aptariama istorinių miestų apsaugos idėjos plėtotė, atvedusi iki šiuolaikinės istorinio-urbanistinio kraštovaizdžio sampratos. Apžvelgiamos jos taikymo teorinės, sociokultūrinės ir politinės prielaidos bei iškilančios problemos.	Paskaita	2-4 val.	Hum. m. dr. Rasa Čepaitienė
3.24.	Genius loci/ vietos	Paskaitoje analizuojami įvairiauriausiai <i>genius loci</i> reiškinio aspektai bei	Paskaita	2-4 val.	Hum. m. dr. Rasa Čepaitienė

	dvasia: reiškinių istorinė kaita ir dabartinės prasmės	poreikis atsižvelgti į jį priimant šiuolaikinius urbanistinius, architektūrinius ir paveldosauginius sprendimus.			
3.25.	Modernusis paveldas po 1945 – apskaita, atranka, saugojimas	Prognozuojama, kad ateityje vis didesnę architektų darbo dalį ateityje sudarys rekonstrukcijos. Darbas su jau pastatytais pastatais reikalauja ne tik technologinių ir inžinerinių žinių, bet ir architektūros ir kultūros istorijos išmanymo. Didelę dalį dabar renovuojamų ir rekonstruojamų pastatų sudaro XX a. II pusės objektai, kurių vertė ir išsaugojimo bei pritaikymo galimybės tyrinėtos mažai. Paskaitoje atkreipiamas dėmesys į šio laikotarpio objektų atranką, inventorizavimą, tyrimus, keliant jų vertės nustatymo metodologijos klausimus.	Paskaita	2-4 val.	Architektas, hum. m. dr. Martynas Mankus
3.26.	Pavojingas rajonas ar saugus rajonas? Miesto erdvių formavimas kriminologės akimis	Bus keliami ir aptarti klausimai: kaip miestų fizinė ir socialinė struktūrą susijusi su nusikaltimų skaičiumi ir pobūdžiu? Kas lemia subjektyvius saugumo ir pavojaus pojūčius miesto erdvėse? Kas yra situacinė nusikaltimų kontrolė ir kaip ji veikia? Kaip vietinės bendruomenės reguliuoja elgesį viešosiose erdvėse? Paskaitos tikslas – atsakant į šiuos klausimus atskleisti sąsajas tarp architektūros, erdvės formavimo ir nusikaltimų.	Paskaita	2-4 val.	Soc. m. dr. Maryja Šupa

*Išsamiai informacija apie lektorių kvalifikaciją, jų darbo vietas ir kt. – pridedamuose lektorių gyvenimo aprašymuose.

Programą tvirtinu:

Architektūros kokybės vystymo asociacijos
pirmininkė

Aida Štelbienė

Programa suderinta:

Dėl programos Statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų kvalifikacijos tobulinimo dalies – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2019-07-26 raštu Nr. (14)-D8(E)-1515.

Dėl programos Teritorijų planavimo vadovų kvalifikacijos tobulinimo dalies – Lietuvos architektų rūmų 2019-07-24 raštu Nr. S19/07/397.